

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

400697 Cluj Napoca
Str. Gavril Muzicescu, nr. 5
Tel: 0364 103 154; 0364 116 261
Fax: 0364 103177
E-mail: office@ispmn.gov.ro
www.ispmn.gov.ro

Ștefan Cristian Ionescu: *Jewish Resistance to 'Romanianization', 1940-44. Palgrave Studies in the History of Genocide*, Palgrave Macmillan, 2015

Abstract. Volumul analizează procesele de românizare economică din București în timpul regimului lui Antonescu - procese care au vizat proprietăți, locuri de muncă și antreprenoriate ale evreilor și romilor din capitală -, autorul examinând în același timp și strategiile de rezistență legală prin care aceste grupuri s-au opus unei astfel de politici injuste. Detalii despre carte găsiți [aici](#).

Ștefan Dorondel: *Disrupted Landscapes. State, Peasants, and the Politics of Land in Postsocialist Romania*. Berghahn Books, Oxford-New York, 2016

Abstract: Căderea Uniunii Sovietice a însemnat un eveniment transformator pentru toate economiile politice naționale din Europa de Est, prin faptul că a facilitat, pe lângă dezvoltarea unor noi regimuri, schimbări dramatice și în ceea ce privește proprietatea. Volumul este bazat pe o cercetare solidă despre România postsocialistă, unde tranziția dinspre colectivizare înspre privatizare a remodelat în mod profund pădurile, terenurile agricole și râurile autohtone. De la aparatul birocratic implicat în despăduririle ilegale și țărani opunându-se politicilor guvernamentale, autorul pune în lumină mecanismele sociale și politice prin care regimul neoliberal a fost introdus în peisajul românesc. Detalii despre carte găsiți [aici](#).

Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu (coord.): *Identități sociale, culturale, etnice și religioase în comunism*. Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc - Memorialul Rezistenței Anticomuniste „Țara Făgărașului”. Polirom, 2015

Abstract. Păstrarea identității sub un regim opresiv a fost o problemă cu care s-au confruntat atât românii, cât și locuitorii altor țări comuniste, ca Bulgaria, Polonia sau fosta Iugoslavie. Cele 37 de studii reunite în volum abordează această problemă din perspective diferite - socială, culturală, etnică și religioasă. Pe baza documentelor de arhivă, a interviurilor și cercetărilor efectuate în țară și în străinătate, autorii reconstituie portrete ale unor oameni care au luptat prin orice mijloace împotriva regimului comunist, de la trimiterea de scrisori anonime către autorități, până la proteste publice sau chiar rezistența armată. Lor li se alătură cei care au ales lupta pentru păstrarea identității minorităților naționale sau religioase, ca sașii transilvăneni, populația turcă și tătară din Dobrogea, comunitățile musulmane din Bulgaria. Prezentând aspecte diverse ale regimurilor comuniste și ale rezistenței împotriva acestora, volumul oferă o imagine complexă a realității din câteva țări aflate în spatele Cortinei de Fier.

Volumul poate fi achiziționat de la [Editura Polirom](#).

Cosmin Budeancă; Florentin Olteanu (coord.): *Stalinizare și destalinizare. Evoluții instituționale și impact social*. Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, Polirom, 2015

Abstract: Volumul analizează efectele proceselor de stalinizare și destalinizare la nivel instituțional, social, religios și cultural atât în România, cât și în alte state din estul Europei, precum: Republica Moldova, Ungaria, Slovenia și Polonia. Pe baza documentelor de arhivă și a numeroase interviuri, colectivul de specialiști români și străini a reușit să realizeze o imagine de ansamblu asupra epocii, evidențiind cele mai importante forme pe care le-au luat în fostele țări-satelit influențele nefaste exercitate de măsurile represive promovate de Iosif Vissarionovici Stalin. Sunt prezentate evoluțiile politice ale marilor partide românești, relațiile diplomatice dintre România și Uniunea Sovietică, instituțiile de cenzură, impactul stalinizării asupra justiției, dar și situația colectivizării, a unor comunități etnice sau persecuția religioasă din România, RSS Moldovenească și Ungaria. Câteva portrete ale unor personalități de marcă ale vremii, precum Lucrețiu Pătrășcanu, George Călinescu, Ioan Hudiță, preoții Ioan Crișan și Florian Rațiu sau comandorul Constantin Pogonat, întregesc perspectiva istorică oferită cititorilor.

Volumul poate fi achiziționat de la [Editura Polirom](#).

Călin Felezeu - Adriana Cupcea: *The Image of the Ottoman in the Romanian History Textbooks in Romania and Bosnia Herzegovina*. Isis Press, Istanbul, 2016

Abstract. Cercetarea abordează din perspectivă comparativă imaginea otomanilor/turcilor în manualele de istorie postcomuniste din România și Bosnia - Herțegovina. Alegerea celor două cazuri decurge din particularitățile rezultate din statutul politico-juridic diferit al celor două țări, în relațiile lor cu Imperiul Otoman, dar și din evoluția lor postotomană. Cartea analizează astfel două abordări diferite ale trecutului otoman, cu toate implicațiile lor istorice, sociale, culturale și religioase. Cele două țări, dincolo de așezarea geografică apropiată și trecutul otoman comun, prezintă și particularități interesante care nu le separă ci le intersectează în problematica generală în care se integrează cercetarea: modul în care miturile etnocentriste au afectat procesul de reformare al predării-învățării istoriei. Detalii despre carte găsiți [aici](#).

▪ reviste, articole

***Ethnopolitics*. Vol. 15, nr. 1/2016**

Abstract. Cel mai recent număr al revistei *Ethnopolitics* este o ediție specială dedicată autonomiilor non-teritoriale și guvernării în cadrul societăților divizate (Non-Territorial Autonomy and the Government of Divided Societies). Conceptul de autonomie non-teritorială implică cel puțin două întrebări importante: pe ce arii funcționale se extind autonomiile specifice, și în ce măsură pot fi ele considerate ca fiind într-adevăr non-teritoriale. O abordare anterioară dominantă a introdus în mod sugestiv termenul de „autonomie național-culturală”, fiind implicit faptul că aceasta din urmă se referă la dimensiunea culturală a vieții minorităților, la aspecte cum ar fi limba, religia, învățământul sau dreptul de familie. Însă în multe dintre cazurile cunoscute autonomia nu acoperă nici măcar toate dintre aceste aspecte, expresia cea mai vizibilă a existenței unei autonomii fiind existența registrelor sau cotelor electorale separate pentru diferite grupuri. O parte a dilemei provine din dificultatea de a împărți puterea pe criterii non-teritoriale: în măsura în care instituțiile cărora le este transferată puterea sunt asemănătoare statelor, în mod ideal ele au nevoie de o dimensiune teritorială. Însă, grupurile etnice diferă în funcție de concentrarea lor teritorială, iar astfel și în măsura în care aranjamentele de autonomie de care ei beneficiază sunt teritoriale sau non-teritoriale. Articolul introductiv explorează tensiunea dintre geografia etnică (adică pattern-urile de distribuție etnică) și autonomia politică (gradul de autoguvernare), iar studiile de caz incluse în acest număr special al revistei detaliază mai departe relația dintre cele două, după cum urmează: sistemul millet din Imperiul Otoman și succesorii săi, Monarhia Habsburgică, minoritățile evreiești din Europa, Estonia în perioada interbelică, statul belgian în context contemporan, și popoare indigene ca Sámi din Norvegia și Maori din Noua Zeelandă.

Articolele publicate pot fi accesate pe [site-ul editurii](#).

Euxeinos: Governance and Culture in the Black Sea Region, nr. 19-20 / 2015

Daniel Ursprung (ed.): *The German Minority in Romania*

Abstract. Numărul special al revistei Euxeinos conține atât studii de caz cât și sinteze generale despre istoria recentă a minorității germane din România. Autorii abordează contextul social și politic care a influențat istoria acestei minorități (deportarea lor în URSS și acțiunile de rezistență în timpul regimului comunist, represiunea securității asupra intelectualilor germani) ajungând la aspecte ce țin de prezentul și viitorul acestei comunități, cum ar fi rolul orașului Sibiu. Revista open access este accesibilă pe [site-ul](#) Universității St. Gallen din Elveția.

▪ proiecte, rapoarte de cercetare

Barometrul Integrării Imigranților, ediția 2015

Abstract: Studiul este realizat de către Centrul de Documentare și Cercetare în Domeniul Integrării Imigranților, finanțat prin Fondul European de Integrare a Resortisanților Țărilor Terțe și implementat de Asociația Română pentru Promovarea Sănătății și Fundația pentru o societate deschisă. Barometrul este un instrument care analizează măsura în care societatea românească valorizează și facilitează incluziunea socială a imigranților, în special a celor care provin din afara spațiului comunitar. În 2015, studiul este la cea de-a treia ediție.

Volumul este editat de către Bianca Florea. Autorii studiului sunt: Ovidiu Voicu (coordonator), Andra Bucur, Victoria Cojocariu, Luciana Lăzărescu, Marana Matei, Daniela Tarnovschi.

Studiul realizat poate fi descărcat de pe [pagina institutului](#).

Îmbogățirea Bibliotecii digitale de istoria cercetării umaniste și sociale din Transilvania

Descriere. Un nou capitol a fost adăugat Bibliotecii digitale de istoria cercetării umaniste și sociale din Transilvania, care cuprinde studii și articole referitoare la cercetările etnografice înainte de 1989. Elaborarea proiectului a fost sprijinită de către Fondul „Bethlen Gábor”.

Materialul realizat este disponibil pe portalul academic [Erdélyi Magyar Adatbank](#).

Publicarea electronică a jurnalelor și memoriilelor din Transilvania

Descriere. În decembrie 2015 a început un nou serial tematic al portalului academic Erdélyi Magyar Adatbank, care cuprinde jurnale și memoriile din Transilvania. Materialele sunt numeroase (cca. 250) și variate: de la jurnale personale și autobiografii, la memoriile, de la texte deja publicate la manuscrise nepublicate. Materialul realizat în limba maghiară este disponibil [aici](#).

Bibliografie despre cercetările referitoare la maghiarii din România efectuate între anii 1990-2000

Descriere. Lucrarea intitulată *Magyar szakirodalom Románia - Erdély - romániai magyarság történetéről 1990-2000* este editată de Bárdi Nándor, Bándi Melissa și Hunyadi Attila și cuprinde numeroase titluri din

noutăți

În cercetarea minorităților naționale din România
ianuarie-februarie

istoria cercetării maghiarilor din România din perioada 1990-2000. Datele bibliografice ale volumul sunt structurate în ordine cronologică, pe următoarele tematici: lucrări generale, istoria României, respectiv istoria Transilvaniei până în 1918, în perioada 1918-1944, 1944-1989, iar istoria minorității maghiare în perioadele 1918-1944 și 1944-1989.

Bibliografia poate fi descărcată de pe platforma academia.edu.

Prezentarea cercetării „Noile minorități în București”

Descriere. Cercetarea antropologică din cadrul proiectului „Noile minorități în București” a fost prezentată în noiembrie 2015 în cadrul unei conferințe găzduite de Clubul Țăranului din București. Opt grupuri de noi migranți au fost cercetate în intervalul mai - octombrie 2015: chinezi, britanici, turci, francezi, indieni, moldoveni, libanezi și italieni, iar rezultatele arată cu ce e mai atractiv Bucureștiul pentru nou-veniți decât pentru localnici, precum și ce caracteristici au comunitățile formate în ultimii 25 de ani în capitală. Cercetarea a fost coordonată de antropologii Vintilă Mihăilescu, Bogdan Iancu și Monica Stroe, cu sprijinul antropologului Christian Sørhaug, reprezentatul partenerului din Norvegia, Institutul Telemar. Detalii despre eveniment găsiți [aici](#).

▪ despre buletinul informativ Noutăți

Lucrările științifice și evenimentele incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea lui sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro. Cei care nu doresc să primească acest buletin informativ sunt invitați să ne contacteze în acest sens.

Informații detaliate în legătură cu proiectul Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România și numerele anterioare ale buletinului informativ se găsesc pe pagina web a Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN), [aici](#).

Pentru informații legate de proiectele derulate în cadrul ISPMN și publicațiile apărute la Editura ISPMN vizitați [pagina web a Institutului](#).